

споживчого попиту: Теорія та прикладний потенціал / В.К. Горбунов. – М.: Економіка, 2004. – 174 с. 3. *Воронцов В.В.* Концепція моделювання попиту на ринку споживчих товарів: [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr/ep/2009_3/files/ECON_03_2009_Vorontsov.pdf.

М.Ф. ГОНЧАРЕНКО, Департамент інноваційного розвитку Міністерства освіти і науки України

ПРОЦЕСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ У СВІТОВОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.

У системі світового господарства в даний час процеси глобалізації визначають характер світового, національного та регіонального розвитку зокрема такі його аспекти, як соціальний, економічний, інноваційний розвиток тощо. Під глобалізацією розуміють процеси взаємопроникнення і злиття національних і галузевих економік під тиском все більш гострої конкуренції і прискорення науково-технічного прогресу [1, 83]. В економічній літературі глобалізацію трактують або у вузькому, або в широкому сенсі. У вузькому значенні під глобалізацією розуміють вищу ступінь інтернаціоналізації; в широкому сенсі - сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних процесів, які виражаються: в територіальній та інституційній інтеграції ринків; у формуванні єдиного ринку капіталу, товарів, робочої сили; у формуванні єдиного інформаційного простору; в інтернаціоналізації наслідків техногенного впливу на природне середовище, соціальні конфлікти та економічну безпеку.

Глобалізація в інноваційній сфері виявляється в зростанні питомої ваги зарубіжного фінансування наукових досліджень у розвинутих та індустріальних країнах, а також посиленні процесів злиття та об'єднання технологічних компаній. Корпорації відкривають такі дослідницькі наукові підрозділи, щоб удосконалити продукцію компанії відповідно до місцевих особливостей; розробити товари та технології для потреб місцевого ринку; підтримати і модернізувати технологічну базу компанії за кордоном; використати глобальний науково-дослідний потенціал [2].

Дослідження основних закономірностей розвитку світової економіки підтверджує, що процеси глобалізації викликають одночасний розвиток тенденцій диференціації та інтеграції в системі світового господарства. Так, на думку Є. Ізотової і Д. Мінчева [3, 55], в якості основних закономірностей можуть бути виділені наступні: наявність тенденцій зближення і розшарування країн з економічних і соціальних параметрів, обумовлених різнорівневим розвитком окремих систем; зміна характеру загальносвітових господарських криз, обумовлена циклічністю розвитку; розвиток інтеграційних процесів; зміна ролі державного регулювання.

Наявність тенденцій розшарування і зближення країн обумовлена об'єктивними факторами розвитку, що базуються на існуючих природно-географічних особливостях розташування країн, і місцем у міжнародній спеціалізації, що призводить до диференціації рівнів і динаміки економічного розвитку. Зміна рівнів диференціації розвитку країн проявляється: у збільшенні розриву між розвиненими країнами, що розвиваються; тенденції зближення соціально-економічних показників розвитку провідних країн світової системи господарства; зміні позицій країн-лідерів. Зміна характеру загальносвітових господарських криз об'єктивно базується на процесах циклічності розвитку світогосподарських систем і проявляється у кризах структурного характеру (енергетичний, фінансовий, політичний, промисловий).

Розвиток інтеграційних процесів, пов'язаний зі зміною форм, характеру процесів міжнародного поділу праці проявляється в зміні структури світової економіки і світового експорту. Вплив інтеграційних процесів на зміну рівнів розвитку системи світового господарства також можна визначити по зміні структури світової економіки і світового експорту: збільшення в обсязі світового експорту частки готових виробів і зниження частки сировини, продовольчих товарів; збільшення частки експорту капіталу (прямі інвестиції держави і великих компаній в інші країни), обумовленого процесами інтеграції, злиття і поглинання.

Список літератури: 1. Токар В. Глобалізм як сучасний етап розвитку світової економічної системи // Зб. наук. праць. Вип. 41. - К.: ІСЕМВ НАН України, 2004. - С. 83-93. 2. Криворучко Н.В. Глобалізація та інноваційно-інвестиційний розвиток промисловості: міжнародний аспект [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://bdpu.org/scientific_published/conf021009/articles/Section_3 3. Изотова Е. Г. Мировое хозяйство: структурные компоненты и тенденции развития/ Изотова Е. Г., Минчев Д. Ю.. -(Мировая экономика) // Финансовый бизнес. - 2004. - N 2. - С. 53-62.

А.В. ГРИЦАЄНКО, В.М. ТОВСТУХА, КНУ ім. М. Остроградського

УПРАВЛІНСЬКІ ТА ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ПІДПРИЄМСТВ, СОЦІАЛЬНІ ПРОЦЕСИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Конкурентоспроможність продукції - вагомий критерій доцільності виходу підприємства на зовнішній ринок, умова ефективного проведення зовнішньоекономічних операцій і складова вибору засобів та методів виробничо-експортної діяльності, яка являє собою сукупність якісних і вартісних ознак продукції, що забезпечують задоволення конкретних потреб споживачів.

В стратегічному управлінні найчастіше конкурентоспроможність розглядається в двох аспектах:

- конкурентоспроможність товару (продукції) тобто ступінь його відповідності на певний момент вимогам цільових груп споживачів або обраного ринку за найважливішими характеристиками: технічними, економічними, екологічними тощо.

- конкурентоспроможність підприємства — це рівень його компетенції відносно інших підприємств-конкурентів у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу певної спрямованості, а також його окремих складових: технології, ресурсів, менеджменту (особливо — стратегічного поточного планування), навичок і знань персоналу, що знаходить вираження в таких результируючих показниках як якість продукції, прибутковість, продуктивність.